

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ»

THEORETICAL APPROACHES TO DEFINING THE ESSENCE OF THE NOTION OF "MECHANISM OF DEVELOPMENT OF ENTERPRISES OF THE BANKING SECTOR"

У статті досліджено сутність понять «банківський сектор» та «механізм розвитку підприємств банківського сектору» на основі проведення аналізу теоретичних підходів науковців, доведено, що банківському сектору притаманні певні ознаки, принципи та види зв'язків, що виникають між його структурними елементами, які необхідно враховувати під час формування механізмів розвитку підприємств банківського сектору.
Ключові слова: банківський сектор, механізм, розвиток, принципи, ознаки, зв'язки, антикризове управління, індикатори фінансової стабільності.

В статье исследована сущность понятий «банковский сектор» и «механизм развития предприятий банковского сектора» на основе проведения анализа теоретических подходов ученых, доказано, что банковскому сектору присущи определенные признаки, принципы и виды связей, возникающих между

его структурными элементами, которые необходимо учитывать при формировании механизмов развития предприятий банковского сектора.

Ключевые слова: банковский сектор, механизм, развитие, принципы, признаки, связи, антикризисное управление, индикаторы финансовой стабильности.

The article explores the essence of concepts of "banking sector" and "mechanism of development of enterprises of the banking sector" on the basis of an analysis of theoretical approaches of scientists, it is proved that the banking sector has certain features, principles, and types of connections that must be taken into account when forming the mechanisms for the development of enterprises in the banking sector.

Key words: banking sector, mechanism, development, principles, signs, links, crisis management, indicators of financial stability.

УДК 338.58:65.014

Баланюк М.В.

здобувач

Львівський університет бізнесу та права

Постановка проблеми. Відомо, що необхідною умовою для забезпечення сталого економічного зростання є банківська система, адже її потенціал і рівень її безпосередньо впливають на стабільність соціально-економічного розвитку. Банківський капітал активізує мобілізацію та концентрацію грошових ресурсів економічних суб'єктів. До того ж кредитні організації забезпечують платне розміщення вільних грошових коштів на рахунках у банку, тобто виконують фінансову функцію. Вони допомагають у пошуках партнерів, у проведенні розрахунків між суб'єктами господарювання, надають необхідні консультації та виконують інші організаційні функції, а також активізують оборот виробничого капіталу.

В Україні банківська система перебуває на етапі формування. Через низку причин, а саме: недосконалу державну стратегію розвитку банківської системи, низький рівень капіталізації банків, високий рівень корупції тощо. Вітчизняна банківська система далеко не повною мірою забезпечує усі необхідні умови для покращення показників соціально-економічного розвитку в країні. Тому актуальним є пошук шляхів удосконалення підходів до формування ефективних механізмів розвитку підприємств банківського сектору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наш час існує значна кількість наукових праць, які висвітлюють різні аспекти проблем розвитку підприємств банківського сектору. Слід зазначити, що науковці використовують декілька схожих за змістом термінів: «банківська система» та «банківський сектор». Ці два поняття слід роз-

різняти, оскільки вони не тотожні [1]. Так, наприклад, за великим тлумачним словником сучасної української мови [2] під поняттям «система» слід розуміти будову, структуру, яка становить єдність закономірно розташованих та функціонуючих частин, тобто, множину взаємопов'язаних елементів, які відокремлені від середовища та взаємодіють з ним, як єдине ціле. У свою чергу під поняттям «сектор» [2] мається на увазі ділянка, обмежена радіальними лініями, район або частина народного господарства, з певними соціальними та економічними ознаками; складова частина чого-небудь. Тобто, сектор є кількісним, обмежувальним, відокремлюючим поняттям, у той час, як система – якісною категорією, з глибоким внутрішнім змістом та власними закономірностями розвитку [1].

У науковій літературі зустрічаються різні визначення поняття «банківського сектора». Так з позиції системно-структурного аналізу, під поняттям «банківський сектор» розуміють сукупність банківських установ, які професійно займаються банківською діяльністю, підпорядковуючись законодавчо встановленим нормам і правилам її ведення, внутрішня і зовнішня взаємодія між якими породжує багаторівневу економічну структуру [3].

О. Цапієва дає подібне визначення: «...банківський сектор – це сукупність банківських установ, які діють у рамках законодавства країни та в процесі взаємодії банків і зовнішнього банківського середовища (зовнішня взаємодія), а також окремих банківських установ між собою як елементами цілісної системи (внутрішня взаємодія) породжують багаторівневу економічну структуру...» [4].

Дослідженням проблематики формування банківського сектору у контексті забезпечення можливостей до економічного зростання на макrorівні займалися: Дж. Кейнс, Дж. Мід, У. Ростоу, а на мікрорівні – М. Ханнан, Г. Керрол та Дж. Фрімен та інші [5].

У табл. 1. наведено результати огляду наукових праць зарубіжних та вітчизняних вчених-економістів щодо визначення рівня дослідженості питань, пов'язаних з поняттям «банківський сектор».

Таким чином, попри вагомні наукові внески, як бачимо з даних табл. 1., проблема формування механізмів розвитку підприємств банківського сектору дослідження досить фрагментарно.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є розгляд теоретичних аспектів вивчення підприємств банківського сектору та розширення бази фундаментальних знань у частині формування підходів і змістового наповнення поняття «механізм розвитку підприємств банківського сектору».

Виклад основного матеріалу дослідження.

Дослідження з уточнення сутності поняття «механізм розвитку підприємств банківського сектору» доцільно розпочати з розгляду змісту кожної складової цього поняття. Великий тлумачний словник сучасної української мови дає таке визначення поняття «механізм» – це внутрішній устрій, система будь-чого; сукупність стану та процесів, з яких складається будь-яке фізичне, хімічне, фізіологічне, психічне та інше явище) [2]. З точки зору:

– класичної механіки «механізм» є сукупністю взаємопов'язаних елементів, коли зміна стану деяких з них зумовлює відповідну зміну стану інших або кінематичний ланцюг, до складу якого входить система рухомих ланок або деталей, що призначена для передачі чи перетворення (відтворення) руху);

– економіки – «механізм» є (специфічною сукупністю елементів, станів і процесів, розташованих у даній послідовності, що перебувають у певних зв'язках, відносинах і визначають порядок якого-

Таблиця 1

Результати огляду наукових праць щодо визначення рівня дослідженості питань, пов'язаних з поняттям «банківський сектор»

№	Предмет дослідження	Автори
1	Банківський сектор з точки зору системно-структурного аналізу [3]	О. Реверчук
2	Банківський сектор з позиції кластерного підходу [6]	Л. Патріац, М. Бойчук
3	Проблеми функціонування банківського сектору в умовах розгортання кризових явищ на внутрішньому і світовому фінансовому ринках [7]	С. Аржевітін
4	Фінансово-банківський сектор економіки [8]	И. Лященко
5	Інвестиційно-банківський сектор [9]	T. Lott, D. Loosvelt
6	Вторинний банківський сектор [10]	Банківський словник
7	Інституціональна основа банківського сектору [11]	Н. Наточесва
8	Проблема забезпечення стабільності банківського сектору [12]	Г. Азаренкова, О. Головка
9	Оптимальний рівень участі держави в банківському секторі [13]	Л. Примостка
10	Проблеми впливу процесів глобалізації на процеси розвитку банківського сектору [14]	О. Дзюблюка, Т. Стечишин
11	Структура банківського сектору, методологічні складові ефективного його розвитку та його взаємодія з реальним сектором національної економіки [15]	А. Єпіфанов, О. Сало
12	Інноваційні стратегії у банківському секторі України [16]	Н. Пантелєєва
13	Засади регулювання процесу транснаціоналізації банківського сектору [17]	І. Боднарюк

Таблиця 2

Зарубіжні та вітчизняні вчені-економісти, які досліджували механізми банківського сектора

№	Механізми	Автори
1	Кредитні (іпотечні) механізми [18]	О. Павлишин
2	Механізми управління банківськими ресурсами [19]	А. Вожжов
3	Механізми управління капіталізацією банків [20]	В. Марцин
4	Механізми формування власного капіталу [21]	С. Коваль
5	Механізми банківського кредитування підприємств [22]	М. Заюкова
6	Механізми державного регулювання банківського сектора [23]	О. Вовчак
7	Механізми мінімізації та повного уникнення втрат національного капіталу [24]	І. Брітченко
8	Механізми рефінансування [30]	В. Стельмах, А. Єпіфанов, Н. Гребеник, В. Міщенко
9	Механізми реалізації процентної політики [31]	Р. Габбард
10	Механізми довгострокового рефінансування банків [30]	В. Стельмах, А. Єпіфанов, Н. Гребеник, В. Міщенко

небудь виду діяльності; внутрішній пристрій економічної системи, який є її рушійною силою; сукупністю станів і процесів, які формують повний вид управління підприємством.

У табл. 2 наведений перелік механізмів банківської системи та зазначені зарубіжні та вітчизняні вчені-економісти, які займалися дослідженням цих механізмів.

Судячи з огляду літературних джерел банківському сектору притаманні певні ознаки, принципи та види зв'язків, що виникають між його структурними елементами. Сутнісними ознаками банківського сектора є такі [3; 18-24]:

- структурна різноманітність (виявляється у великій кількості складових ієрархічно організованих елементів банківського сектору, які мають свої локальні цілі функціонування і розвитку та, які підпорядковані однаковій меті – максимізації прибутку та підвищенню ліквідності);

- здатність до самонастроювання, саморегулювання і саморозвитку (якщо один з банків банкрутує, то ніша на фінансовому ринку, яку він займав, миттєво переходить іншою банківською установою);

- динамічність поведінки (банківські установи, які постійно розвиваються адаптуються до змін економічної ситуації).

У табл. 3 наведено перелік принципів, яких необхідно дотримуватися при формуванні ефективної структури банківського сектору.

Щодо зв'язків, які виникають між структурними елементами банківського сектору, то вони мають різноманітний характер, а саме [3]:

- функціональні зв'язки, які забезпечують функціонування певного об'єкта банківського сектору, як єдиного цілого;

- генетичні зв'язки, при яких одна банківська установа виступає як основа виникнення іншої;

- структурні зв'язки, які об'єднують різні ланки банківського сектору в одну структуру;

- синергетичні зв'язки, які за спільного функціонування елементів банківського сектору забезпечують більший загальний ефект, ніж сума ефектів, які досягаються при незалежному функціонуванні окремих банківських інститутів;

- зв'язки взаємодії (координації), які об'єднують зв'язки властивостей та зв'язки об'єктів;

- зв'язки перетворення, за яких одні банківські установи перетворюються в інші (зміна спеціалізації, форми власності чи організаційно-правової форми банківських структур).

Принципи, необхідні для формування ефективної структури банківського сектору тісно пов'язані

Таблиця 3

Принципи, необхідні для формування ефективної структури банківського сектору

№	Принципи	Сутність принципів	Роль у функціонуванні банківського сектору
1	Еволюційності	Поступальний, стадіальний, етапний і закономірний хід розвитку	Передача досвіду для подальшого розвитку банківського сектору
2	Ефективності	Включає ефективність банківського сектору для економіки і клієнтів	Забезпечення постійного розвитку банківського сектору
3	Функціональної повноти	Наявність всіх необхідних елементів сектору у потрібних пропорціях	Раціональність розподілу елементів формує ефективну структуру
4	Саморозвитку	Вміння протистояти загрозам, можливість до вдосконалення, пристосування до нових умов	Стимулює банківський сектор до постійного вдосконалення, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів банківського сектору та розширення їх діяльності
5	Відкритості	Свобода входу і виходу з конкретного банківського сектору, цивілізовані відносини між суб'єктами банківського сектору та інформаційна прозорість їх діяльності	Отримання необхідної інформації клієнтами банків сприяє підвищенню попиту на послуги та банківські продукти, а також стимулюванню для подальшого розвитку банків в умовах конкуренції, тим самим впливаючи на постійний розвиток банківського сектору
6	Відповідальності	Кожен суб'єкт банківських правовідносин несе відповідальність за порушення норм чинного законодавства	Впевненість та захищеність суб'єктів банківського сектору, обмеженість та нормування їх дій
7	Законності	Банківський сектор функціонує в рамках встановлених норм та правил країни	
8	Цілеспрямованості	Регулятивна політика кожного банку повинна бути направлена на досягнення головної мети – стабільності банківського сектору та захисту інтересів кредиторів та клієнтів банку	Постійне удосконалення діяльності банків для досягнення мети, що сприяє покращенню функціонування банківського сектору загалом
9	Адекватності	Співставність, узгодженість дій, взаємодоповнюваність, єдність принципів і способів роботи	Адекватність реальному сектору економіки і адекватність елементів банківського сектору один до одному

Таблиця 4

Індикатори фінансової стабільності банківського сектору

№	Індикатори	Опис індикаторів
Основні індикатори фінансової стабільності		
1	Достатність капіталу	Співвідношення регулятивного капіталу до зважених за ризиком активів
		Співвідношення регулятивного капіталу I рівня до зважених за ризиком активів
		Співвідношення недіючих кредитів за мінусом резервів до капіталу
2	Якість активів	Співвідношення недіючих кредитів до сукупних валових кредитів
		Співвідношення кредитів за секторами економіки до сукупних валових кредитів
3	Доходи та рентабельність	Співвідношення чистого доходу до середніх сукупних активів (рентабельність активів)
		Співвідношення чистого доходу до середнього капіталу (рентабельність капіталу)
		Співвідношення процентної маржі до валового доходу
		Співвідношення непроцентних витрат до валового доходу
4	Ліквідність	Співвідношення ліквідних активів до сукупних активів (коефіцієнт ліквідності активів)
		Співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань
5	Чутливість до ринкового ризику	Співвідношення чистої відкритої позиції в іноземній валюті до капіталу
Рекомендовані індикатори фінансової стабільності		
Депозитні корпорації (банки)	Достатність капіталу	Співвідношення капіталу до активів
	Доходи та рентабельність	Співвідношення витрат на утримання персоналу до непроцентних витрат
		Співвідношення прибутків (збитків) за фінансовими інструментами до валового доходу
		Співвідношення між базовими ставками за кредитами та депозитами
	Ліквідність	Співвідношення між найвищою та найнижчою міжбанківськими ставками
		Співвідношення депозитів клієнтів до сукупних валових кредитів (крім міжбанківських)
	Якість активів	Співвідношення кредитів в іноземній валюті до сукупних валових кредитів
		Співвідношення великих ризиків до капіталу
		Співвідношення кредитів за географічним розподілом до сукупних валових кредитів
		Співвідношення зобов'язань в іноземній валюті до сукупних зобов'язань

Таблиця 5

Інструменти державного антикризового управління в банківському секторі [26-29]

№	Інструменти	Опис та приклади застосування інструментів
1. Ринкові інструменти		
1	Фінансові	Це інструменти, які призначені для вирішення проблем з ліквідністю: покращення якості балансу, відновлення платоспроможності банку, однак вони не вирішують глибинних причин нестабільності, тому повинні доповнюватись операційними та структурними інструментами. До цих інструментів належать: виконання Центральним банком функцій кредитора останньої інстанції, надання державних гарантій за вкладками та іншими зобов'язаннями банків, надання банкам фінансової допомоги державою, вливання приватного капіталу, непрямі методи державної підтримки (перегляд системи оподаткування банків, викуп прострочених зобов'язань підприємств перед банками тощо)
2	Операційні	Це інструменти, які спрямовані на підвищення рівня внутрішнього управління та ефективності. До цих інструментів належать: зміна керівництва, зосередження уваги на основному бізнесі та твінінг, що передбачає укладення угоди з надійним іноземним банком щодо операційної реструктуризації
3	Структурні	Це інструменти, які спрямовані на вирішення глибинних причин кризи на рівні фінансового сектору, забезпечення справедливої конкуренції та загальної надійності системи. До цих інструментів належать: ліквідація, злиття та поглинання банків, приватизація, управління «поганими» активами, поблагливість до виконання банками регулятивних вимог
2. Неринкові інструменти		
1	Заходи надзвичайного характеру	Це інструменти, з допомогою яких здійснюють призупинення повернення депозитів з метою зупинки «набігів» вкладників, може відбуватися у формі «заморожування» депозитів та введення банківських канікул
2	Обмеження банківської конкуренції та кола діяльності	Це інструменти, з допомогою яких здійснюють регулювання відсоткових ставок і валютних операцій, пряме кредитування пріоритетних секторів, зміцнення підприємств банківського сектору, встановлення національних і регіональних бар'єрів у діяльності банків. Вони призводять до високих витрат і концентрації банківської системи

з індикаторами фінансової стабільності банківського сектору. Порушення перерахованих вище принципів спричиняє фінансову нестабільність банківського сектору.

В умовах глобалізації світової економіки для моніторингу системних ризиків у фінансовій системі та банківському секторі Міжнародним валютним фондом була запропонована система «Індикаторів фінансової стабільності», що включає 12 основних та 28 рекомендованих індикаторів для таких секторів: депозитних корпорацій (банків), інших фінансових корпорацій, нефінансових корпорацій, домашніх господарств, ринку ліквідності, ринку нерухомості [25].

В Україні координатором робіт з компіляції індикаторів фінансової стабільності визначено Національний банк України за погодженням з Державним комітетом статистики України та Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України. Наразі, відповідно до методології Міжнародного валютного фонду Національним банком України, розраховуються та поширюються дані за 12 основними та 10 рекомендованими індикаторами фінансової стабільності банківського сектору, які повністю відображають рівень дотримання підприємствами банківського сектору вищевказаних принципів (табл. 4).

Компіляція та поширення Національним банком України індикаторів фінансової стабільності банківського сектору відповідно до методології Міжнародного валютного фонду сприяють удосконаленню системи моніторингу фінансової стабільності банківського сектору, через надання можливості оцінювати виконання банківською системою основних функцій на макроекономічному рівні, ефективності банківської системи, а також її здатності протистояти діям внутрішніх і зовнішніх чинників.

Світова фінансова криза негативно впливає на вітчизняну банківську систему. Через це набувають актуальності питання забезпечення фінансової стійкості вітчизняного банківського сектору в умовах внутрішньої та зовнішньої нестабільності. Вирішити це питання неможливо без дослідження сутності, видів та причин банківських криз та використання антикризових заходів. До основних загроз банківського сектору належать: низька якість капіталів банків; ризикова кредитна політика; недосконала система страхування депозитів; недостатня ліквідність банківських активів; низький рівень кредитоспроможності підприємств реального сектора економіки; невідповідність діяльності банківських установ міжнародним стандартам.

Під антикризовим управлінням в банківському секторі розуміють комплекс системних управлінських дій органів державної влади, спрямованих на попередження чи усунення негативних для банківського сектору явищ [26-29].

У табл. 5 наведені інструменти державного антикризового управління в банківському секторі.

Відповідно до закону відносних опорів [31], організація механізмів державного регулювання банківського сектору виходить з позиції утворення відносно однакової міцності всіх елементів в умовах протидії руйнівним впливам як ендогенного, так і екзогенного характеру. Забезпечення реалізації цієї цілі відбувається за допомогою низки механізмів.

Для держави важливо, щоб банківський сектор одночасно із власною ефективною діяльністю перманентно розширював свій позитивний системний вплив на національну економіку, сприяв підвищенню її продуктивності, покращував умови для підвищення росту якості життя населення.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, банківський сектор є тією компонентою національної економіки, від характеру розвитку якої залежать її стан і динаміка розвитку. Як наслідок, ефективність рішень у банківському секторі є визначальною для економіки країни і потребує постійного моніторингу можливостей удосконалення шляхів прийняття і реалізації цих рішень.

На підставі критичного аналізу наукових праць вітчизняних і зарубіжних авторів доведено, що банківському сектору притаманні певні ознаки, принципи та види зв'язків, що виникають між його структурними елементами, які необхідно враховувати під час формування механізмів розвитку підприємств банківського сектору. У результаті проведених досліджень доведено, що під поняттям «механізм розвитку підприємств банківського сектору» доцільно розуміти сукупність методів організаційно-правового і фінансово-економічного впливу на забезпечення кількісних і якісних параметрів, які характеризують ефективність функціонування підприємств банківського сектора. Раціональність вибору і застосування цих механізмів залежить від низки як суб'єктивних, так і об'єктивних обставин, передусім професіоналізму осіб відповідальних за прийняття регулювальних рішень щодо розвитку підприємств банківського сектору, від рівня економічної обґрунтованості програм і планів розвитку підприємств банківського сектору, їх узгодженості між собою, а також якості обробки управлінської інформації, яка лягає в основу ухвалення рішень щодо вибору конкретних методів розвитку підприємств банківського сектору.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Єгоричева С. Б. Сучасний механізм функціонування регіональної банківської системи: монографія / С. Б. Єгоричева. О. В. Гасій. – Полтава: ГОТ Т, 2016. – 217 с.
2. Великий тлумачний словник української мови / [упоряд. Т. В. Ковальова; худож.-оформлювач Б. П. Бублик]. – Харків: Фоліо, 2005. – 767 с.

3. Реверчук О. Банківський сектор та його структура в Україні / О. Реверчук // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – Вип. 19. – С. 420-424.
4. Цапиева О. К. Взаимодействие банковского сектора и реальной экономики / О. К. Цапиева // Деньги и кредит. – 2003. – № 7. – С. 35-38.
5. Бойченко К. С. Методичний інструментарій оцінювання розвитку підприємства. Вісник ЖДТУ, 2014 № 3(69), с. 18-25.
6. Патріац Л., Бойчук М. Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків // Вісн. Нац. банку України. – 2006. – № 12. – С. 16-19.
7. Аржевітін С. М. Криза банківської системи: причини і шляхи виходу: матер. наук-практ. конф. / Асоціація українських банків; Університет банківської справи НБУ. – К: УБС НБУ, 2015. – 143 с.
8. Лященко И. Кредитные бюро – новый этап развития финансово-банковского сектора экономики Казахстана / И. Лященко // Юрист. – 2005. – № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon.kz/magazine/archive/2005_05_11.asp.
9. Lott T., Loosvelt D. Vault Career Guide to Investment Banking. – New-York: Vau1t Inc., 2005. – P. 5.
10. Банковский словарь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://banker.ua/glossary/609/>.
11. Наточеева Н. Н. Финансовый механизм преодоления банковских кризисов для обеспечения устойчивого роста банковского сектора России: автореф. дис. на соискание учен. степени д-ра экон. наук: спец. 08.00.10 – финансы, денежное обращение и кредит / Н. Н. Наточеева. – М., 2011. – 47 с.
12. Азаренкова Г. Новый підхід до визначення оцінки стабільності розвитку банку / Г. Азаренкова, О. Головка // Вісник Національного банку України. – 2009. – № 9. – С. 18-21.
13. Примостка Л. О. Державний капітал у банківській системі України / Л. О. Примостка // Фінанси, облік і аудит. Збірник наукових праць. – 2014. – Випуск (2)4. – С. 107-120.
14. Дзюблюк О. Соціальна відповідальність банківської системи: теоретичний та практичний аспект / О. Дзюблюк, Т. Стечишин // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2015. – Вип. 2. – С. 101-112. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2015_2_10.
15. Єпіфанов А. О., Сало І. В. Регіональна економіка [Текст]: навч. посіб. для студ. екон. ф-тів вузів / . – К.: Наукова думка, 1999. – 343 с. – Бібліогр.: С. 340-341.
16. Пантелєєва Н. М. Вплив фінансових інновацій на ризики банківської діяльності / Н. М. Пантелєєва // Наука й економіка. – 2013. – Вип. 4(2). – С. 55-65.
17. Боднарюк І. Л. Прогнозування фондових індексів ПФТС та UX засобами Ms excel / І. Л. Боднарюк // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер.: Економіка і управління. – 2013. – Вип. 26. – С. 201-206. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_26_30.
18. Павлишин О. П. Механізм стимулюючого впливу кредиту на розвиток економіки регіону: монографія / О. П. Павлишин, М. А. Козоріз, М. І. Хмелярчук. – Київ: УБС НБУ, 2007. – 159 с.
19. Вожжов А. П. Природа і механізм трансформації банківських ресурсів: автореф. дис. д-ра. екон. наук: спец. «Гроші, фінанси і кредит» / А. П. Вожжов; Укр. акад. банк, справи Нац. банку України (м. Суми). – Суми, 2007. – 41 с.
20. Марцин В. С. Проблеми і шляхи підвищення капіталізації банківських установ в управлінні капіталом банку / В. С. Марцин // Фінанси України. – 2007. – № 2. – С. 77-88.
21. Коваль С. Теоретичні основи механізму формування власного капіталу банку / С. Коваль // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2009. – № 1. – С. 106-116.
22. Заюкова М. С. Теорія фінансової стійкості підприємства / М. Герчикова. – М.: Банки і біржи, ЮНИТИ, 1997.
23. Вовчак О. Д. Кредит і банківська справа: підручник / О. Д. Вовчак, Н. М. Руцишин, Т. Я. Андрейків. – К.: Знання, 2008. – 564 с.
24. Брітченко І. Г., Котковський В. С. Роль і взаємозв'язок інструментів фінансового контролінгу та управлінського циклу банк. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України, № 2, 2015. С. 21-33.
25. Індикатори фінансової стабільності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
26. Арісова А., Мазур Г. Інструментарій державного антикризового управління у банківському секторі. Вісник КНЕУ 2/2010. С. 88-102.
27. Laeven L. Systemic Banking Crises: A new Database L. Laeven. F. Valencia // IMF Working Paper. – 2008. – № 224. – 78 p.
28. Dziobek C. Market-Based Policy Instruments for Systemic Bank Restructuring / C. Dziobek // IMF Working Paper. – 1998. – 113. – 25 p.
29. Dziobek C. Lessons from Systemic Bank Restructuring / C. Dziobek. Pazarbasioglu // IMF Working Paper. – 1998. – Jfe 14. – 24 p.
30. Грошово-кредитна політика в Україні / В.С. Стельмах, А.О. Єпіфанов, Н.І. Гребеник, В.І. Міщенко. – 2-ге вид. – К.: т-во “Знання”, КОО, 2003. – 421 с.
31. Габбард Р.Г. Гроші, фінансова система та економіка: Підручник / Пер. з англ – К.: КНЕУ, 2004. – 889 с.

REFERENCES:

1. Yehorycheva S.B. and Hasii O.V. (2016), Suchasnyi mekhanizm funktsionuvannia rehionalnoi bankivskoi systemy [The modern mechanism of functioning of the regional banking system], GOT T, Poltava, Ukraine.
2. Kovalova T.V. (2005), Velykyi tlumachnyi slovnyk ukraïnskoi movy [Great interpretative dictionary of the Ukrainian language], Folio, Kharkiv, Ukraine.
3. Reverchuk O. (2009), «Banking sector and its structure in Ukraine», Formation of a market economy in Ukraine, Vol. 19, pp. 420-422.
4. Tsapyeva O.K. (2003), «Interaction of the banking sector and the real economy», Money and credit, Vol. 7, pp. 35-38.
5. Boichenko K.S. (2014), «Methodical tool for evaluating enterprise development», Journal of ZHDTU, Vol. 3 (69), pp. 18-25.

6. Patriats L., and Boichuk M. (2006), «Banking system of Ukraine in the conditions of globalization of financial markets», *Visn National Bank of Ukraine*, Vol. 12, pp. 16-19.
7. Arzhevitin S.M. (2015), «The crisis of the banking system: the causes and ways out», paper presented at the Association of Ukrainian Banks, University of Banking NBU, Ukraine.
8. Liashchenko Y. (2005), «Credit bureaus – a new stage in the development of the financial and banking sector of Kazakhstan's economy», *Journal of Lawyer*, Vol. 5, available at: http://www.zakon.kz/magazine/archive/2005_05_11.asp.
9. Lott T., and Loosvelt D. (2005), «Vault Career Guide to Investment Banking», *Vault Inc.*, pp. 5.
10. Ukrainian Banking Portal (2017), «Banking Dictionary», available at: <http://banker.ua/glossary/609/>.
11. Natocheeva N.N. (2009), «Financial mechanism to overcome banking crises to ensure sustainable growth of the banking sector in Russia», Ph.D. Thesis, Finance, money circulation and credit, Moscow, Russia.
12. Azarenkova H. (2009), «A New Approach to Determining the Stability Assessment of a Bank Development», *Journal of the National Bank of Ukraine*, Vol. 9, pp. 18-21.
13. Prymostka L.O. (2014), «State capital in the banking system of Ukraine», *Collection of scientific papers «Finance, Accounting and Audit»*, Vol. 2(4), pp. 107-120.
14. Dziubliuk O. and Stechyshyn T. (2015), «Social responsibility of the banking system: theoretical and practical aspects», *Bulletin of the Ternopil National Economic University*, Vol. 2, pp. 101-112.
15. Yepifanov A.O. and Salo I.V. (1999), *Rehionalna ekonomika [Regional economy]*, Scientific thought, Kyiv, Ukraine.
16. Pantielieieva N.M. (2013), «Influence of Financial Innovations on Banking Risks», *Journal of the Science and Economics*, Vol. 4(2), pp. 55-65.
17. Bodnariuk I.L. (2013), «Forecasting of stock indices of PFTS and UX by means of Ms excel», *Collection of scientific works of the State Economy and Technological University of Transport*. Sir: Economics and Management, Vol. 26, pp. 201-206.
18. Pavlyshyn O.P. (2013), *Mekhanizm stymuliuiuchoho vplyvu kredytu na rozvytok ekonomiky rehionu* [The mechanism of stimulating the impact of a loan on the development of the region's economy], UBS NBU, Kyiv, Ukraine.
19. Vozhzhov A.P. (2007), «Nature and mechanism of transformation of bank resources», Ph.D. Thesis, Money, finance and credit, Ukr acad. bank, case Nats. Bank of Ukraine, Sumy, Ukraine.
20. Martsyn V.S. (2007), «Problems and ways to increase capitalization of banking institutions in the management of the bank's capital», *Journal of the Finance of Ukraine*, Vol. 2, pp. 77-88.
21. Koval S. (2009), «The theoretical basis of the mechanism of formation of the bank's own capital», *Herald of the Ternopil National Economic University*, Vol. 1, pp. 106-116.
22. Zaiukova M.S. (1997), *Teoriia finansovoi stiiokosti pidpriemstva [Theory of financial sustainability of the enterprise]*, Banks and exchanges, Moscow, Russia.
23. Vovchak O.D., Rushchyshyn N.M., and Andreikiv T.Ya. (2008), *Kredyt i bankivska sprava [Credit & Banking]*, Knowledge, Kyiv, Ukraine.
24. Britchenko I.H. and Kotkovskiy V.S. (2015), «The role and interconnection of instruments of financial control and management cycle of the bank», *Collection of scientific works of the National University of State Tax Service of Ukraine*, Vol. 2, pp. 21-33.
25. National Bank of Ukraine (2017), «Indicators of financial stability», available at: www.bank.gov.ua.
26. Arisova A and Mazur H. (2010), «Instruments of state crisis management in the banking sector», *Newsletter of KNEU*, Vol. 2, pp. 88-102.
27. Laeven L. and Valencia F. (2008), «Systemic Banking Crises: A new Database», *IMF Working Paper*, Vol. 224, pp. 78.
28. Dziobek C. (1998), «Market-Based Policy Instruments for Systemic Bank Restructuring», *IMF Working Paper*, Vol. 113, pp. 25.
29. Dziobek C. (1998), «Lessons from Systemic Bank Restructuring», *IMF Working Paper*, Vol. 14, pp. 24.
30. Stelmakh V.S., Yepifanov A.O., Hrebenyk N.I. and Mishchenko V.I. (2003), *Hroshovo-kredytna polityka v Ukraini [Monetary Policy in Ukraine]*, Publishing House «Knowledge», KPO, Kyiv, Ukraine.
31. Habbard R.H. (2004), *Hroshi, finansova systema ta ekonomika [Money, financial system and economy]*, KNEU, Kyiv, Ukraine.

Balanyk M.V.
Degree Seeking Applicant,
Lviv University of Business and Law

**THEORETICAL APPROACHES TO DEFINING THE ESSENCE OF THE NOTION
OF “MECHANISM OF DEVELOPMENT OF ENTERPRISES OF THE BANKING SECTOR”**

The banking sector is a component of the national economy, the nature of which depends on its state and development dynamics. As a result, the efficiency of solutions in the banking sector is crucial for the country's economy and needs a constant monitoring of the possibilities for improving the ways of the adoption and implementation of these decisions.

On the basis of a critical analysis of scientific works of domestic and foreign authors, it is proved that the banking sector has certain features, principles, and types of relationships that arise between its structural elements that need to be taken into account when developing the mechanisms of development of enterprises of the banking sector. As a result of the conducted research, it is proved that under the notion “mechanism of development of enterprises of the banking sector” it is appropriate to understand the combination of methods of organizational and legal and financial and economic impact on the provision of quantitative and qualitative parameters that characterize the efficiency of operation of banking sector enterprises. The rationality of the choice and application of these mechanisms depends on a number of subjective and objective circumstances, first of all, the professionalism of persons responsible for making regulatory decisions on the development of banking sector enterprises, the level of economic feasibility of programs and plans for the development of banking sector enterprises, their coherence, as well as the quality of management information processing, which forms the basis for making decisions on the choice of specific methods for the development of banking sector enterprises.